

דרשת "משיח בפרשה" פקודי תשע"ט

הנשמה יוצאת!

מבוסס על מאמר אדה"ז ד"ה "ואת האלף" (פרשיות התורה חלק א), ולקו"ש חלק ט שיחה לשבת חזון

נשמה חדשה ירדה מעולם העליון, בדרכה היא פוגשת נשמה שסיימה את תפקידה עלי אדמות, ועושה את דרכה לעולם הבא. הנשמה הצעירה והרעננה מתבוננת בנשמה העולה, ורואה נשמה מרוטה, עייפה, רצוצה ושוברה. שואלת היורדת את העולה:

'תגידי, מה קרה לך? כל כך גרוע שם למטה? איזה עולם זה?!'
עונה הנשמה העולה: או...עולם יפה יש למטה. יש בו דבר אחד שנקרא 'כסף', איתו אפשר להגיע רחוק מאוד! לתת צדקה, להשקיע בתשמישי קדושה, לעזור בגמילות חסדים! יש רק בעיה אחת.... עד שמשיגים את ה'כסף' הזה ... יוצאת הנשמה!

השבוע נקרא את פרשת פקודי, המסיימת את חומש שמות, "ספר הגאולה". בתחילת הפרשה מוסרת לנו התורה דין וחשבון מפורט על תרומתם של בני ישראל למשכן ועל השימוש שנעשה באותם חומרי גלם על מנת לבנות את המשכן על כל חלקיו; הקרשים, היריעות, הכלים והפריכות.

מהכסף (המתכת, לא הירוקים..) נוצקו אדני המשכן, אותם 'גרבי מתכת' שהעמידו את קרשי המשכן במקומם ובכך היוו את יסוד המשכן. "מאת אדנים למאת הככר, ככר לאדן". עם שארית הכסף, אלף שבע מאות שבעים וחמש שקלי קודש, עשו ווים וחיטוקים לעמודי המשכן.

וכך נאמר במקורות: "וְאֶת־הָאֵלֶף וְשִׁבְעַת הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה וַיֵּיטֵב לַעֲמֻדִים וַיִּצָּפֶה רֹאשֵׁיהֶם וַחֲשִׁקָּם אֹתָם:" (שמות לח, כח)

לכאורה, פרט שולי גרידא. איזכור על שימוש בכספי ציבור למטרות יפוי המשכן ומבנהו, משהו שיעניין רק את רואי החשבון מבינינו, או לחילופין, את אנשי מס הכנסה..

אבל, לאורה של תורת החסידות מתברר שפסוק זה טומן בתוכו את סוד זמן הגאולה...

מסופר על הרה"ח המפורסם ר' יהודה אריה לייב ציוויאק ז"ל, שבהיותו גר בוורשא שמע מזקני חסידי הרבי הרש"ב נ"ע שסיפרו על חסיד אחד שעלה לתורה בבית מדרשו של אדמו"ר הזקן בפרשת פקודי, וכידוע, אדמו"ר הזקן היה הקורא בתורה.

כשהגיע לפסוק "ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים" וגו', שמע מאדמו"ר הזקן שאומר בלחש ששנת 'אלף שבע מאות וחמשה ושבעים' הוא זמן ביאת משיח במהרה יגלה. אחר כך סיפר החסיד מה ששמע מפה קדשו, וכששמע אדמו"ר הזקן על כך, הקפיד בדבר והלה לא הוציא את שנתו בין החיים. (כפי שאמרנו, בגלל ה'כסף' יוצאת הנשמה...)

מהי שנת ה'אלף שבע מאות וחמשה ושבעים' בה תבוא הגאולה? ובכלל, מה הקשר בין פסוק זה לזמן הגאולה?

במאמר נפלא מבאר האדמו"ר הזקן בעצמו את התעלומה. הטעם המקראי על המילה "האלף" נקרא בשם 'אזלא גרש'. משמעות המילה 'אזלא' בארמית הוא ללכת, ו'גרש' הוא מלשון גירושין. פסוק זה מרמז על הגלות, זוהי טענת השכינה הנמצאת עם עם ישראל גם בצרת גלותם - עד מתי נלך (אזלא) מגירוש לגירוש (גרש)? עד מתי נלך מגלות לגלות? "עד מתי קץ הפלאות"?

התשובה לשאלה נעוצה בדברי הפסוק: 1775 שנים ואז תבוא הגאולה!

באם נחשב 1775 שנים מרגע התחלת הגלות (דהיינו מזמן חורבן בית המקדש השני, שהיה בשנת ג'תתכ"ח) יצא לנו שזמן ביאת המשיח והגאולה הוא בשנת ה'תר"ג¹!

לאור האמור יוצא, שהאדמו"ר הזקן אם-כן, חישוב את קץ הגאולה לשנת ה'תר"ג². אלא, שה'תר"ג כבר הרבה מאחורינו... ואילו את ביאת המשיח, בנין בית המקדש ובוא הגאולה האמיתית והשלימה עדיין לא ראינו....

¹ 172 מחורבן בית שני עד סוף האלף הרביעי, כל האלף החמישי, 603 מהאלף השישי.

האם האדמו"ר הזקן טעה ח"ו? האמת היא ששאלה זו אינה רק על האדמו"ר הזקן, כי-אם על רבים מגדולי ישראל (ביניהם ר' סעדיה גאון, רש"י, רמב"ם ואפילו ההאריז"ל) שחישבו ונתנו קיצים שונים לביאת הגאולה, וכולם כבר עברו מזמן....

האם כולם טעו? כולם חישבו לא נכון?

כשנסתכל בעיון ונבחן לעומק את התאריכים שצוינו על-ידי גדולי ישראל בתור זמן הקץ או זמן המסוגל לגאולה, נוכל לראות במפורש שבאותם שנים והזמנים נפעלו ענינים גדולים (ולעיתים ענינים ושינויים חובקי עולם) שיש בהם מעין טעימה, בזעיר אנפין, מהגאולה.

האור החיים הקדוש חישב את לידת הגואל לשנת ה'ת"ק, ובשנת ה'תצ"ד, רק שש שנים לפני כן, מתגלה בעש"ט בעולם כולו כמחולל הדרך החדשה לעבודת ה', הדרך המובילה בית א-ל, לגאולה! ה'חתם סופר'³ חישב את "הנץ חמה"-התנוצצות אור הגאולה לשנת ה'תק"נ, ואז באותם שנים, ניצוץ הגאולה פורח ועולה בדמותו של מייסד חסידות חב"ד, האדמו"ר הזקן, שמביא את הגאולה קרוב עוד יותר באמצעות הסברת תורת החסידות בהבנה והשגה עמוקה ורחבה.

זאת ועוד, מסביר הרבי, שרועי ישראל אלו חזו את הגאולה לאור מחשבותם על ההוספה העתידנית של עם ישראל בתורה ומצוות. הם חישבו שבאם עם ישראל יתעורר עוד יותר, יפעל עוד יותר, הרי הקב"ה יחיש את ביאת המשיח ואז באמת נוכל כולנו לראותו באותו "קץ". אלא, שדא עקא, אנחנו מצידנו פיספסנו את ההזדמנות להביא את הגאולה מוקדם יותר על-ידי הוספה בתורה ומצוות, התעצלנו ולכן נשארנו איפה שאנחנו, בגלות!

משל למה הדבר דומה: למפקד טנק צבאי היושב במרומי הטנק ומנסה לנווט דרך מנהרה חשוכה, הראות לקויה ואי אפשר לראות שום דבר, חוץ מ...האור החזק והבהיר הבוהק בסוף המנהרה. המפקד הוא היחיד שמסוגל לראות את אותו אור בעוד שהנהג ושאר החיילים "תקועים" בחושך.

'עוד כמה זמן עד שנצא מהחושך הזה?' שואלים החיילים את המפקד הנערץ.

'עוד שלוש דקות' עונה המפקד תוך שהוא לוקח בחשבון שאם החיילים ונהג יתאמצו יותר, 'ילחצו על הגז ויתחילו לזוז' עוד שלוש דקות הם יהיו בחוץ...

אבל אכזבה, הנהג ישן, וגם שאר אנשי הצוות אינם משתפים כל כך פעולה. הדבר הולך לו בעצלתיים ובכבדות, וגם אחרי שלוש שעות, הטנק, המפקד, הנהג והחיילים עדיין תקועים בחושך..

המפקד הוא נשיא הדור, המנהרה היא הגלות, האור מסמל את ביאת המשיח והגאולה ואילו, החיילים הם אנחנו!

הרבי הבטיח לנו כי דורינו הוא האחרון בגלות והראשון לגאולה, הרבי כבר רואה את אור הגאולה נצב מולו, ואם אנחנו נפסיק לשבת בחיבוק ידיים ולישון, אם נרתם למשימה, נפשיל שרולים ונתחיל לעבוד, הרי שאפילו בפחות משלוש דקות יהיה בחוץ!

ונסיים בסיפור:באחת היחידויות של הרב לאו עם הרבי, שאל הרב לאו את הרבי על המצב הנורא בארץ ובעולם, הוא סיים את דבריו במשפט:"רבי...מה יהיה???" ענה לו הרבי שבמקום לשאול מה יהיה, עדיף לשאול 'מה אפשר לעשות בנידון'!

לא נשב בחיבוק ידיים ונשאל "מה יהיה", כי אם נפשיל שרולים ונתחיל לעבוד עד שתצא הנשמה....מהגלות! שבת שלום!

² מקובל לחשוב שאדה"ז חזה 'קץ' לשנת ה'תר"ח (כידוע הסיפור בקשר להדפסת ה'לקוטי תורה') אלא שלאור החשבון המופיע במאמר זה, הקץ הוא לשנת ה'תר"ג, ולא לשנת ה'תר"ח, עיין בהערות המו"ל על מאמר זה, ואכמ"ל.

³ ה'חתם סופר' חי לאחר תקופה זו, והוא חישוב את "נץ החמה"-ביאת הגאולה כתקופה בעבר!